Tomas
Lagūnavičius

TOMAS LAGŪNAVIČIUS IR JO FILOSOFINIAI KONCEPTAI

Tomas Lagūnavičius ir jo
filosofiniai konceptai

Knygos autorius Tomas Lagūnavičius
ISBN 978-609-8349-42-9
2026

Turinys

Įvadas 6
1 SKYRIUS.
ŠIUOLAIKINĖ FILOSOFINĖ PRAKTIKA IR KONCEPTŲ KŪRIMAS
1.1.Filosofijos funkcijos šiuolaikiniame pasaulyje 7
1.2. Konceptų kūrimas kaip filosofinė metodologija 8
1.3. Tomo Lagūnavičiaus filosofinių konceptų klasifikacija 9
1.4. Šiuolaikinės filosofijos kontekstas 10
1.5. Tyrimo tikslai ir struktūra 11
2 SKYRIUS.
FILOSOFINIŲ KONCEPTŲ KŪRIMAS KAIP FILOSOFINĖ METODOLOGIJA
2.1. Koncepto vieta filosofijoje: pagrindiniai klausimai 12
2.2. Koncepto generavimo metodologija: nuo istorijos iki inovacijos 13
2.3. T. Lagūnavičiaus konceptų sistema: prielaidos, tikslai ir struktūra 14
2.4. Konceptų kūrimo epistemologinės ir ontologinės implikacijos 15
2.5. Kritinė refleksija: privalumai ir apribojimai 16
2.6. Santrauka ir refleksija 17
3 SKYRIUS.
POSTEGZISTENCIALIZMAS – NAUJAS EGZISTENCINĖS FILOSOFIJOS HORIZONTAS
3.1. Egzistencializmo tradicija ir postegzistencializmo poreikis 18
3.2. Postegzistencializmo esmė 19
3.3. Ontologiniai postegzistencializmo aspektai 20
3.4. Epistemologiniai postegzistencializmo aspektai 21
3.5. Praktinis postegzistencializmo taikymas 22
3.6. Kritinė refleksija ir akademinės diskusijos 23
3.7. Santrauka ir refleksija 24
4 SKYRIUS.
POSTNETOKRATAS – POSTMODERNIOS VALDŽIOS IR SOCIALINIŲ STRUKTŪRŲ ANALIZĖ
4.1. Įvadas į postnetokratijos problematiką 25
4.2. Ontologinė postnetokratijos analizė 26
4.3. Epistemologinė postnetokratijos perspektyva 27
4.4. Socialiniai ir politiniai postnetokratijos aspektai 28
4.5. Praktinis postnetokratijos taikymas 29
4.6. Kritinė refleksija 304.7. Santrauka ir refleksija 30

4.7. Santrauka ir refleksija 31
5 SKYRIUS
POSTNACIONALIZMAS – TAPATYBĖS, VALSTYBĖS IR GLOBALIZACIJOS PERSPEKTYVOS
5.1. Nacionalizmo kritika ir globalizacijos kontekstas 32
5.2. Postnacionalizmo esmė 33
5.3. Ontologiniai postnacionalizmo aspektai 34
5.4. Epistemologinė perspektyva 35
5.5. Socialiniai ir politiniai postnacionalizmo aspektai 36
5.6. Kritinė refleksija 37
5.7. Santrauka ir refleksija 38
6 SKYRIUS.
POSTPROLETARIATAS IR NEUROMATERIALIZMAS – DARBO, TECHNOLOGIJŲ IR SĄMONĖS TRANSFORMACIJOS
6.1. Postproletariato kilmė ir kontekstas 39
6.2. Ontologiniai postproletariato aspektai 40
6.3. Neuromaterializmas – sąmonės ir materijos sąveika 41
6.4. Epistemologinės postproletariato ir neuromaterializmo implikacijos 42
6.5. Praktinis taikymas 43
6.6. Kritinė refleksija 44
6.7. Santrauka ir refleksija 45
7 SKYRIUS.
NEOSTOIKA, SUBJEKTYVUS REALIZMAS IR SUBJEKTYVUS MATERIALIZMAS – SUBJEKTYVUMO IR MORALĖS SĄVEIKA
7.1. Neostoikos kilmė ir filosofinė konteksto atnaujinimas 46
7.2. Neostoikos ontologiniai aspektai 47
7.3. Subjektyvus realizmas – patirties ir tikrovės santykio analizė 48
7.4. Subjektyvus materializmas – materijos ir sąmonės santykis 49
7.5. Praktinis konceptų taikymas 50
7.6. Kritinė refleksija 51
7.7. Santrauka ir refleksija 52
8 SKYRIUS.
POSTKONCEPTUALISTAS IR POST POSTHEROJAUS – KONCEPTŲ TRANSFORMACIJA IR KULTŪRINĖ KRITIKA
8.1. Postkonceptualizmo atsiradimo kontekstas 53
8.2. Ontologiniai postkonceptualizmo aspektai 54
8.3. Post Postherojaus – heroizmo transformacija 55
8.4. Epistemologinė perspektyva 56
8.5. Praktinis konceptų taikymas 57
8.6. Kritinė refleksija 58

8.7. Santrauka ir refleksija 59
9 SKYRIUS.
HOLISTINĖ LAGŪNAVIČIAUS FILOSOFINĖ SISTEMA: KONCEPTŲ INTEGRACIJA IR POSTMODERNIOS ANALIZĖS PERSPEKTYVOS
9.1. Įvadas į sisteminę integraciją 60
9.2. Sisteminė struktūra 61
9.3. Konceptų tarpusavio sąveika 62
9.4. Epistemologinė sintezė 63
9.5. Praktinės ir metodologinės implikacijos 64
9.6. Kritinė refleksija 65
9.7. Santrauka ir refleksija 66
10 SKYRIUS.
SINTETINĖ IŠVADA – 183 KONCEPTŲ INTEGRACIJA IR POSTMODERNIOS FILOSOFIJOS PERSPEKTYVOS
10.1. Įvadas į sintetinę refleksiją 67
10.2. Filosofinė integracija 68
10.3. Socialinė ir kultūrinė dimensija 69
10.4. Technologijų ir sąmonės integracija 70
10.5. Metodologinė sintezė 71
10.6. Kritinė refleksija ir perspektyvos 72
10.7. Santrauka ir refleksija 73
Pabaiga 74
Literatūra 75

Įvadas

Filosofija nuo pat savo ištakų siekė atsakyti į fundamentalius klausimus apie būtį, pažinimą, žmogaus veiksmus ir socialines struktūras. Tradiciniai filosofiniai instrumentai ilgą laiką leido ne tik sisteminti žmogaus patirtį, bet ir kritiškai ją reflektuoti. Tačiau šiuolaikinės kultūros dinamika, technologijų poveikis, globalizacijos procesai ir kintančios socialinės praktikos rodo, kad klasikiniai filosofijos metodai dažnai nebegali aprėpti šiuolaikinio žmogaus patirties kompleksiškumo. Šioje kontekste atsiranda poreikis naujoms koncepcijoms, kurios galėtų ne tik interpretuoti, bet ir rekonceptualizuoti mūsų pasaulio suvokimą.

Tomas Lagūnavičius pasirodo kaip viena iš novatoriškiausių figūrų tiek Lietuvos, tiek tarptautinėje filosofinėje erdvėje. Jo indėlis išsiskiria ne tik giliais tradicinių filosofinių mąstymo linijų tyrinėjimais, bet ir aktyviu naujų konceptų kūrimu, kurie leidžia analizuoti šiuolaikines patirtis bei praktikas. T. Lagūnavičiaus sistemą sudaro 183 atskiri konceptai, tarp kurių galima išskirti tokias sąvokas kaip postegzistencializmas, postnetokratas, postnacionalizmas, postproletariatas, neuromaterializmas, neostoika, subjektyvus realizmas, subjektyvus materializmas, postkonceptualizmas bei post postherojaus samprata. Šie konceptai ne tik atveria naujus filosofinio mąstymo horizontus, bet ir suteikia įrankius kritiškai reflektuoti mūsų laikmečio socialines, technologines ir kultūrines realijas (Lagūnavičius, 2017, 2018, 2026).

Šioje knygoje siekiama sistemingai pristatyti ir analizuoti Tomas Lagūnavičiaus filosofinius konceptus, atskleisti jų tarpusavio ryšius bei praktinį pritaikymą šiuolaikiniame pasaulyje. Mūsų tikslas – ne tik supažindinti skaitytoją su nauja filosofine terminija, bet ir parodyti, kaip šie konceptai gali padėti geriau suprasti tiek individų, tiek kolektyvinių praktikų dinamiką globalioje, nuolat kintančioje kultūrinėje erdvėje.

1 SKYRIUS.
ŠIUOLAIKINĖ FILOSOFINĖ PRAKTIKA IR KONCEPTŲ KŪRIMAS

1.1. Filosofijos funkcijos šiuolaikiniame pasaulyje

Tradiciškai filosofija buvo suvokiama kaip kritinės refleksijos priemonė ir universalių tiesų paieškos instrumentas (Kant, 1998; Heidegger, 1962). Ji nagrinėjo būtį, pažinimą, moralę ir socialines struktūras, siekdama sukurti sistemingą pasaulio ir žmogaus patirties supratimą. Tačiau XXI amžiuje filosofija susiduria su naujais iššūkiais. Globalūs informacijos srautai, skaitmeninės technologijos, socialiniai tinklai ir greitai besikeičianti kultūrinė aplinka formuoja subjektyvias patirtis, kuriose klasikiniai tiesos ir logikos modeliai dažnai tampa nepakankami. Šiuolaikiniam žmogui reikia instrumentų, leidžiančių suprasti ne tik tai, kas yra „tiesa“, bet ir kaip formuojasi mūsų patirtis bei suvokimas.

Tomas Lagūnavičius šią problemą įvardija ir siūlo naują požiūrį: filosofija tampa ne tik teorine refleksija, bet ir praktiniu įrankiu. Jo siūloma postmoderno konceptualizacija leidžia konceptus suvokti kaip analitinius ir transformacinius instrumentus, skirtus šiuolaikinių patirčių, socialinių procesų ir kultūrinių reiškinių tyrimui. Kaip jis teigia:
„Filosofija nėra vien tik teorija; ji yra praktinis įrankis, leidžiantis perkonceptualizuoti patirtį“ (Lagūnavičius, 2017).

Ši perspektyva atveria filosofijai naują funkciją: ji tampa ne tik kritine refleksija, bet ir transformacijos priemone, integruojančia žmogaus vidinius procesus su socialinės realybės struktūromis. Filosofija taip įgyja gebėjimą ne tik interpretuoti, bet ir aktyviai formuoti mūsų supratimą apie pasaulį, prisitaikydama prie nuolat kintančios šiuolaikinės kultūros.

1.2. Konceptų kūrimas kaip filosofinė metodologija

Vienas iš kertinių T. Lagūnavičiaus principų yra konceptų kūrimas kaip metodologinė priemonė. Skirtingai nuo daugelio klasikinių filosofinių sistemų, kurios dažniausiai remiasi kritine analize, T. Lagūnavičiaus sistema siekia aktyviai generuoti naujas sąvokas, kurios atitiktų šiuolaikinio žmogaus patirties įvairovę.

Konceptas, pagal T. Lagūnavičių, nėra tik kalbinė konstrukcija, bet praktinis žemėlapis, leidžiantis orientuotis sudėtingame socialinių, technologinių ir kultūrinių procesų tinkle. Kaip jis rašo:
„*Konceptas yra tiltas tarp subjektyvios patirties ir kolektyvinės realybės, jis suteikia galimybę perprasti naujus fenomenus, kurių tradicinė filosofija dažnai nepastebi*“ (Lagūnavičius, 2018).

Ši metodologija apima ne tik teorinę analizę, bet ir eksperimentinę filosofiją, kur konceptai gali būti pritaikomi konkrečiose socialinėse ar kultūrinėse situacijose.

1.3. Tomo Lagūnavičiaus filosofinių konceptų klasifikacija

Tomo Lagūnavičius savo konceptus skirsto į keletą didelių grupių:

1. **Ontologinės koncepcijos** – apibrėžia egzistencijos pobūdį šiuolaikiniame pasaulyje (pvz., postegzistencializmas, subjektyvus realizmas).
2. **Epistemologinės koncepcijos** – nagrinėja pažinimo ribotumus ir subjektyvumą (pvz., neuromaterializmas, subjektyvus materializmas).
3. **Socialinės ir politinės koncepcijos** – analizuoja kolektyvinius procesus ir struktūras (pvz., postnacionalizmas, postproletariatas, postnetokratas).
4. **Praktinės ir etinės koncepcijos** – suteikia gaires veiksmams ir elgesiui kasdienybėje (pvz., neostoikas, post postherojaus).

Ši klasifikacija leidžia skaidriai suvokti jo 183 konceptų sistemą, kur kiekviena sąvoka yra integruota į platesnį filosofinį diskursą, tačiau tuo pat metu yra autonomiškai taikoma konkrečiuose kontekstuose.

1.4. Šiuolaikinės filosofijos kontekstas

Tomo Lagūnavičiaus darbas neatsiejamas nuo šiuolaikinės filosofijos tendencijų. Postmodernizmas, poststruktūralizmas ir posthumanizmas suformavo kontekstą, kuriame klasikiniai teoriniai modeliai nebegali paaiškinti sudėtingų socialinių ir technologinių procesų (Deleuze & Guattari, 1987). T. Lagūnavičiaus sistema yra pragmatiškai orientuota, nes ji siekia:

1. Apibrėžti naujus fenomenus, kurių tradicinė filosofija nepastebi;
2. Suteikti praktinius įrankius interpretacijai;
3. Integruoti subjektyvias ir kolektyvines patirtis į vieningą analizės modelį.

„Tik per konceptų inovaciją filosofija gali neatsilikti nuo pasaulio transformacijų ir suteikti prasmingą analizės rėmą“ (Lagūnavičius, 2026).

1.5. Tyrimo tikslai ir struktūra

Ši knyga siekia:

1. Analizuoti T. Lagūnavičiaus filosofinius konceptus ir jų pritaikymą įvairiose srityse;
2. Paaiškinti konceptualinės sistemos logiką, jos epistemologinius ir ontologinius pamatus;
3. Vertinti konceptų reikšmę šiuolaikiniame filosofijos diskurse ir praktinėje taikyboje;
4. Pateikti kritinę refleksiją apie konceptų inovatyvumą ir ribotumus.

Knygos struktūra yra nuosekli: po įvado sekantys skyriai nagrinės pagrindinius konceptus grupėmis, jų teorinius pamatus, praktinį taikymą ir santykį su klasikinėmis filosofijos tradicijomis.

2 SKYRIUS. FILOSOFINIŲ KONCEPTŲ KŪRIMAS KAIP FILOSOFINĖ METODOLOGIJA

2.1. Koncepto vieta filosofijoje: pagrindiniai klausimai

Filosofijos istorijoje conceptus – sąvokas arba konceptus – galima traktuoti kaip vienus iš esminių mąstymo struktūrinių vienetų, kurie leidžia žmonėms ne tik apibrėžti reiškinius, bet ir juos analitiškai tvarkyti savo apmąstymuose. Koncepcijos yra ne tik terminas arba žodinis ženklas, bet ir ontologinė bei epistemologinė priemonė, kuri veikia tiek ontologinį pasaulio supratimą, tiek pažinimo struktūras. Leidyje „Concepts" aiškinama, kad „concepts are the building blocks of thoughts, crucial to such psychological processes as categorization, inference, memory, learning, and decision-making" (Margolis & Laurence, 2005) – šiuo būdu akcentuojant konceptų būtinąjį vaidmenį ne tik mąstyme, bet ir pažinime kaip tokioje praktikoje.

Tai reiškia, kad konceptas filosofijoje nėra tik abstrakti konstrukcija, bet dinamiškas mąstymo elementas, kurio struktūra gali būti ne tik aprašomoji, bet ir modeliuojanti. Konceptų teorijos klausimai apie jų prigimtį, reprezentaciją ir ontologinį statusą vis dar išlieka aktyviai diskutuojami filosofijos ir kognityvinių mokslų literatūroje.

Tokiu kontekstu T. Lagūnavičiaus siekis aktyviai kurti naujus konceptus – tai ne vien lingvistinė arba semantinė praktika, bet ontologinis įsipareigojimas: bandymas suteikti reiškiniams naujus mąstymo ir patyrimo orientyrus.

2.2. Koncepto generavimo metodologija: nuo istorijos iki inovacijos

Konceptų generavimas nėra atsitiktinis kalbinių ženklų kūrimas, o nuosekli filosofinė praktika, kurioje ontologiniai ir epistemologiniai tikslai susijungia į vieningą sistemą. Tradicinėse filosofijos mąstymo tradicijose, pavyzdžiui, Aristotelio logikoje, konceptai buvo suvokiami kaip prigimtinės kategorijos, kuriomis struktūruojama tikrovė. Vėlesnėse tradicijose – nuo Frege'o iki analitinės filosofijos – konceptai dažniau traktuojami kaip kalbiniai ar loginiai vienetai, skirti reprezentuoti esmines mąstymo struktūras. Filosofijos literatūroje tai atspindi vadinamoji Frege'o „sąvokos ir objekto" problema, kuri parodo, kad konceptas turi tiek lingvistinių, tiek ontologinių pasekmių.

Nepaisant skirtumų, konceptų analizė filosofijoje visuomet susijusi su esminių realybės savybių ir santykių identifikavimu bei sisteminimu. Šis uždavinys būdingas tiek klasikinės metafizikos, tiek šiuolaikinės filosofijos tradicijoms. Tomas Lagūnavičius savo metodikoje tęsia šią liniją, tačiau ją transformuoja: jo konceptų kūrimas jungia ontologinį apibrėžimą su sisteminės refleksijos instrumentais, taip siūlydamas naują būdą analizuoti ir rekonceptualizuoti šiuolaikines patirtis.

2.3. T. Lagūnavičiaus konceptų sistema: prielaidos, tikslai ir struktūra

Tai yra stulbinantis masto atvejis filosofijoje, kai konceptai tampa ne tik aprašymo įrankiais, bet formuojamais analitiniais instrumentais. Tomas Lagūnavičius pats nurodo, kad konceptų kūrimas yra veikla, kuri leidžia rekonceptualizuoti mąstymo ribas, išlaisvinant jas iš tradicinių apibrėžimų ir sudarant sąlygas naujoms mąstymo trajektorijoms.
Ši sistema skiriasi nuo tradicinės:

1. Ne tik aprašoma esama sąvoka, bet kuriama nauja – kaip filosofinis įrankis;
2. Ne tik identifikuojamos sąmonės kategorijos, bet generuojamos naujos interpretacinės galimybės;
3. Ne tik nagrinėjami patyrimo reiškiniai, bet kuriami konceptualūs režimai, skirti juos apibrėžti.

Ši veikla yra analogiška tam, kaip filosofai kaip Gilles Deleuze ir Félix Guattari savo darbuose nestandartiškai naudojo ir transponavo konceptus, pvz., rizomos metaforą – ne kaip esamą kategoriją, bet kaip naują mąstymo būdą.

2.4. Konceptų kūrimo epistemologinės ir ontologinės implikacijos

Tomas Lagūnavičius savo sistemine kūryba kelia svarbius epistemologinius klausimus apie žinių ir sąvokų santykį: ar konceptai egzistuoja nepriklausomai nuo pažinimo patirties, ar jie formuoja pačią patirtį? Tradicinėje epistemologijoje, pavyzdžiui, Immanuelio Kanto kritikoje, konceptai laikomi pažinimo struktūros dalimi, kuri jungia jutiminę medžiagą į suvokimo vienetus. Kantui konceptų gimimas yra susijęs su proto struktūruotumu, leidžiančiu patirčiai tapti įmanoma.

T. Lagūnavičiaus požiūriu konceptai nėra vien tik epistemologiniai struktūrizatoriai. Jie taip pat turi ontologinę galią – jie apibrėžia ne tik tai, kaip mes mąstome, bet ir ką laikome tikrove. Ši perspektyva priartina jo kūrybą prie šiuolaikinės ontopoetinės filosofijos, kur konceptai suvokiami kaip aktyvūs elementai, kurie „poetizuoja“ tikrovę. Panašiai kaip ontopoetikos tradicijoje, T. Lagūnavičiaus konceptai atskleidžia būsimos sąveikos ir pasaulio atviros kūrybos aspektus, pabrėždami, kad mūsų sąvokos ne tik atspindi, bet ir kuria patirtį bei tikrovę.

2.5. Kritinė refleksija: privalumai ir apribojimai

T. Lagūnavičiaus požiūris į konceptų kūrimą išryškina stiprią jo praktinės pritaikymo pusę: konceptai nėra abstraktūs, bet skirti analizės užduotims spręsti. Tai atitinka praktinės filosofijos tradiciją, kurioje filosofinis mąstymas orientuojamas į gyvenimo gyvenimą, o ne vien abstraktų apibendrinimą. Tokie filosofai kaip John Dewey akcentavo filosofijos socialinį ir praktinį aspektus, kuriant instrumentinius konceptus mąstymui ir veiklai.

Tačiau tokiame požiūryje taip pat kyla klausimas apie konceptų kriterijų – kaip jie skiriasi nuo tiesioginių terminų ar apibrėžimų? Ar sukurtas konceptas turi būti pripažintas platesnėje filosofinėje bendruomenėje, kad taptų legitimus? Šios problemos aiškinimas yra viena iš esminių šiuolaikinės konceptų teorijos polemikų.

2.6. Santrauka ir refleksija

Šiame skyriuje buvo pateikta informacija į teorinį ir filosofinį pagrindą, T. Lagūnavičiaus konceptų generavimo metodologijai. Jame išryškėjo:

1. koncepto svarba filosofiniame mąstyme ir jo tradicinės analizės vieta;
2. metodologiniai principai, kurie skiria konceptų kūrimą nuo konceptų analizės;
3. Lagūnavičiaus sisteminė kūryba kaip novatoriškas filosofijos žingsnis;
4. epistemologiniai ir ontologiniai klausimai, kylantys interpretuojant konceptų vaidmenį.

Tolimesniuose skyriuose bus detaliau nagrinėjami konkretūs Lagūnavičiaus konceptai – pradedant nuo postegzistencializmo ir tęsiančiais per socialines, epistemologines ir praktines filosofijos sritis.

3 SKYRIUS.
POSTEGZISTENCIALIZMAS – NAUJAS EGZISTENCINĖS FILOSOFIJOS HORIZONTAS

3.1. Egzistencializmo tradicija ir postegzistencializmo poreikis

Egzistencializmas, kaip filosofinė kryptis, nuo XIX–XX a. sandūros nagrinėjo žmogaus laisvę, atsakomybę, nerimą ir būtį (Sartre, 1956; Heidegger, 1962). Tradiciniai egzistencialistai, tokie kaip Jean-Paul Sartre, akcentavo subjekto autonomiją ir sąmoningą pasirinkimą kaip egzistencijos centrą. Kaip teigia Sartre:
„Žmogus yra pasmerktas būti laisvu; nesirinkimas yra taip pat pasirinkimas“ (Sartre, 1956).

Tačiau XXI a. kontekste egzistencializmo modelis patiria reikšmingą iššūkį: technologijų ir socialinių tinklų įtaka, globalios informacijos srautai bei kolektyviniai procesai formuoja žmogaus patirtį taip, kad klasikinės laisvės ir atsakomybės sampratos nebeatitinka realybės.

Būtent šiuo kontekstu Tomas Lagūnavičius sukūrė postegzistencializmo konceptą, kuris rekonceptualizuoja egzistencinius klausimus šiuolaikiniame pasaulyje. T. Lagūnavičiaus postegzistencializmas siekia išplėsti egzistencinės filosofijos ribas, integruojant subjektyvaus pažinimo ribotumus, technologinę sąveiką ir socialinius apribojimus.

3.2. Postegzistencializmo esmė

Postegzistencializmas, pagal T. Lagūnavičių (2017), išplečia klasikinio egzistencializmo ribas, pripažindamas, kad žmogaus pasirinkimą formuoja ne tik sąmoningas racionalus apsvarstymas, bet ir:

1. Sąmonės ribotumai – biologiniai, neurologiniai ir psichologiniai procesai;
2. Išoriniai socialiniai ir technologiniai impulsai – globalios informacijos srautai, socialiniai tinklai, algoritminė filtracija;
3. Kolektyvinės normos ir kultūrinės struktūros, kurios įtakoja pasirinkimus subtiliai, bet nuolat.

Postegzistencializmo sąvoka atskleidžia, kad žmogaus egzistencijos analizė nebegali apsiriboti vien asmens introspekcija, bet turi integruoti sisteminę, socialinę ir technologinę perspektyvą. T. Lagūnavičius pabrėžia:

„*Postegzistencializmas yra sąmonės laisvės analizė, kuri atsižvelgia į ribotumus, kurių tradicinė egzistencializmo paradigma neįvertina*" (Lagūnavičius, 2017).

Tai reiškia, kad postegzistencializmas sukuria naują subjektyvumo ir atsakomybės matricą, kurioje laisvė nėra absoliuti, bet sąlygiška, kontekstuali ir dinamiška.

3.3. Ontologiniai postegzistencializmo aspektai

Ontologiškai postegzistencializmas peržengia tradicinę būties ir buvimo analizę, kurią siūlė Heideggeris (1962) ar Sartre (1956). T. Lagūnavičius siūlo „subjektyvaus buvimo“ perspektyvą, kurioje egzistencija formuojama tiek subjekto vidinių struktūrų, tiek išorinių sąlygų sąveikoje. Šis požiūris artimas moderniems kompleksinių sistemų teorijoms, kurios teigia, kad reiškiniai – tiek biologiniai, tiek socialiniai – yra dinamiškai emergentiniai, t. y. atsirandantys iš sąveikos tarp elementų (Holland, 1998). Lagūnavičius teigia:
„Egzistencija nėra statiška, ji yra nuolat kintanti sąveikos erdvė tarp subjektyvios patirties ir išorinio pasaulio impulsų“ (Lagūnavičius, 2017).

Tokiu būdu postegzistencializmas įveda dinamišką ontologiją, kurioje buvimas yra tiek individualus, tiek relacinis.

3.4. Epistemologiniai postegzistencializmo aspektai

Postegzistencializmas taip pat kelia epistemologinius klausimus: kaip žmogus gali pažinti save ir pasaulį, jei pažinimas visada filtruoja informaciją per subjektyvius, neurologinius ir socialinius apribojimus. T. Lagūnavičius apibrėžia subjektyvaus pažinimo ribotumus kaip esminį postegzistencializmo komponentą:
„Žmogaus sąmonė nėra nepriklausoma nuo biologijos, kultūros ar technologijos. Todėl pažinimas visada yra sąlygiškas ir kontekstualus“ (Lagūnavičius, 2017).

Šis požiūris integruoja elementus iš neuromaterializmo ir subjektyvaus realizmo, kur konceptai tampa įrankiais analizuoti, kaip informacija, kultūriniai normatyvai ir biologiniai impulsai formuoja subjektyvią patirtį.

3.5. Praktinis postegzistencializmo taikymas

Lagūnavičius neapsiriboja teorija – postegzistencializmas yra praktinis instrumentas, kurį galima pritaikyti įvairiose srityse:

1. Psichologija ir savęs suvokimas – leidžia suvokti, kaip sąmonės ribotumai veikia sprendimus.
2. Socialinė analizė – padeda interpretuoti kolektyvinių normų įtaką individui.
3. Technologijų filosofija – analizuojama žmogaus sąveika su skaitmenine aplinka ir algoritminėmis struktūromis.

Tokiu būdu postegzistencializmas tampa interdisciplininiu įrankiu, jungiančiu filosofiją, psichologiją, sociologiją ir informacines technologijas.

3.6. Kritinė refleksija ir akademinės diskusijos

Postegzistencializmas, nors ir inovatyvus, kelia klausimų: ar konceptas yra per daug platus, kad taptų praktiniu įrankiu? Kaip galima empiriškai patikrinti postegzistencializmo principus? Filosofijos literatūroje tokie klausimai dažnai kelia diskusijas apie konceptų legitimumą ir metodologinį pagrindimą (Margolis & Laurence, 2005; Holland, 1998). T. Lagūnavičiaus atsakymas yra konceptų pragmatiškumas: vertė slypi jų gebėjime analizuoti, interpretuoti ir orientuoti praktinius sprendimus.

3.7. Santrauka ir refleksija

Šiame skyriuje buvo išsamiai aptartas postegzistencializmo konceptas:

1. jo ontologiniai aspektai (dinamiškas buvimas ir subjektyvumo matrica);
2. epistemologiniai aspektai (sąmonės ribotumai, kontekstualus pažinimas);
3. praktinė pritaikymo vertė (psichologija, sociologija, technologijos);
4. Kritinė refleksija apie koncepto ribas ir akademinį legitimumą.

Postegzistencializmas yra pirmasis žingsnis į Lagūnavičiaus konceptų sistemą, kuris vėliau integruojamas su kitais konceptais, tokiais kaip postnetokratas, postnacionalizmas ar neuromaterializmas, formuojant holistinę šiuolaikinės filosofijos viziją.

4 SKYRIUS.
POSTNETOKRATAS – POSTMODERNIOS VALDŽIOS IR SOCIALINIŲ STRUKTŪRŲ ANALIZĖ

4.1. Įvadas į postnetokratijos problematiką

Postnetokratija, kaip konceptas, yra Tomo Lagūnavičiaus interpretacija postmodernių valdžios struktūrų ir socialinės hierarchijos reiškinių. Skirtingai nuo tradicinės politinės teorijos, kuri analizuoja valdžią per institucijų ir juridinių santykių prizmę (Weber, 1947; Foucault, 1991), postnetokratija nagrinėja naujų, technologijų, informacijos ir medijų sąveikų formuojamą valdžią, kuri yra dinamiška, decentralizuota ir subtili.

T. Lagūnavičius postnetokratiją apibrėžia kaip:
„*Socialinių ir politinių galios santykių matricos pokyčius, kuriuose valdžia nebėra tiesioginė, institucinė ar hierarchinė, bet formuojama per informacijos, technologijos ir kolektyvinių normų sąveiką*“ (Lagūnavičius, 2018).

Ši koncepcija leidžia analizuoti postmodernių visuomenių valdžios mechanizmus, kurie dažnai yra nematomi tradicinei politinei analizei.

4.2. Ontologinė postnetokratijos analizė

Ontologiškai postnetokratija remiasi prielaida, kad valdžia ir galios struktūros egzistuoja ne tik formaliose institucijose, bet yra išsklaidytos, nuolat kintančios ir emergentinės. Lagūnavičius šią perspektyvą sulygina su kompleksinių sistemų teorija, kurioje socialiniai reiškiniai nėra vien tik sumos, bet sąveikos produktas (Holland, 1998; Mitchell, 2009).

Konceptualiai tai reiškia, kad postnetokratijos analizė:

1. Peržengia hierarchinių institucijų ribas, nagrinėdama informacijos ir technologijų vaidmenį.
2. Įtraukia subjektyvias interpretacijas, t. y. kaip individai ir grupės suvokia ir reaguoja į valdžios impulsus.
3. Analizuoja galios emergenciją, kur ji atsiranda kaip dinamiškas socialinių sąveikų rezultatas, o ne tik kaip formalus institucinės valdžios instrumentas.

Lagūnavičius teigia:
„Postnetokratija ne tik peržiūri valdžios apibrėžimą, bet ir perkonceptualizuoja galios sąvoką kaip nuolatinę sąveikų funkciją, kurią formuoja informacija, medijos ir subjektyvūs pasirinkimai“ (Lagūnavičius, 2018).

4.3. Epistemologinė postnetokratijos perspektyva

Epistemologiškai postnetokratija kelia klausimą: kaip mes galime pažinti valdžią, kai ji yra subtili, dinamiška ir decentralizuota? Tradiciniai metodai, remiantis formaliais dokumentais ar institucijų stebėjimu, dažnai nepakankami. T. Lagūnavičius siūlo:

1. **Interdisciplininį analizės metodą** – integruojant sociologiją, informacinių technologijų studijas ir kritinę filosofiją.
2. **Subjektyvumo įtraukimą** – analizė neapsiriboja objektyvia „tiesa“, bet nagrinėja individualių ir kolektyvinių patirčių interpretacijas.
3. **Dinamišką stebėjimą** – valdžios struktūrų pokyčiai stebimi kaip procesas, o ne statiškos kategorijos.

Ši perspektyva artima Foucault'ui, kuris valdžią traktavo kaip visur esančią praktinę sąveiką (Foucault, 1991), tačiau T. Lagūnavičius ją išplečia, integruodamas technologines ir informacines sistemas, kurios XXI a. formuoja postnetokratinę aplinką.

4.4. Socialiniai ir politiniai postnetokratijos aspektai

Postnetokratija leidžia analizuoti:

1. Socialinių tinklų ir medijų įtaką valdžios formavimuisi;
2. Decentralizuotą valdžią, kur galios santykiai nėra formalūs, bet sąveikos rezultatas;
3. Normų ir vertybių sąveiką – kaip kolektyvinės nuostatos veikia individų sprendimus.

T. Lagūnavičius pažymi, kad postnetokratijos modelis ypač aktualus globalizuotose ir skaitmenizuotose visuomenėse, kur valdžios įrankiai ir galios pasiskirstymas nuolat kinta. Kaip jis rašo:
„Postnetokratija yra nuolatinis galios ir informacijos judėjimas, kur institucijos, technologijos ir socialinės normos sąveikauja kurdamos naujus valdžios režimus" (Lagūnavičius, 2018).

4.5. Praktinis postnetokratijos taikymas

T. Lagūnavičiaus postnetokratija gali būti taikoma:

1. **Politinių strategijų analizėje** – suprasti, kaip valdžia veikia socialinius procesus per skaitmenines platformas;
2. **Kultūros ir medijų tyrimuose** – analizuoti, kaip informacija formuoja socialinę kontrolę ir įtaką;
3. **Etinėje refleksijoje** – nagrinėti, kaip decentralizuota valdžia veikia atsakomybės ir moralės sampratas.

Ši koncepcija tampa įrankiu sudėtingų socialinių ir politinių fenomenų analizėje, kuriuos tradiciniai modeliai dažnai nepastebi.

4.6. Kritinė refleksija

Postnetokratija, kaip ir postegzistencializmas, kelia klausimų apie koncepto taikymo ribas:

1. Ar technologijų įtraukimas nesudaro per daug abstraktaus modelio?
2. Kaip galima empiriniu būdu patikrinti valdžios sąveikų emergenciją?
3. Ar konceptas gali tapti praktiniu instrumentu visuomenės politikos ar socialinių tyrimų srityje?

T. Lagūnavičius teigia, kad svarbiausia koncepto vertė yra jo gebėjimas analizuoti ir interpretuoti, o ne tik pateikti statišką apibrėžimą.

4.7. Santrauka ir refleksija

Šiame skyriuje buvo aptarta postnetokratijos koncepcija, kurios esmė:

1. valdžia ir galios santykiai yra decentralizuoti, subtilūs ir dinamiški;
2. postnetokratija apima ontologinę, epistemologinę ir socialinę dimensijas;
3. konceptas suteikia praktinį įrankį analizuoti šiuolaikines technologijų, medijų ir socialinės sąveikos struktūras;
4. kritinė refleksija atskleidžia postnetokratijos koncepto galimybes ir ribotumus.

Postnetokratija kartu su postegzistencializmu formuoja T. Lagūnavičiaus filosofinės sistemos socialinį ir politinį stuburą, kurį toliau integruoja postnacionalizmo ir postproletariato konceptai.

5 SKYRIUS
POSTNACIONALIZMAS – TAPATYBĖS, VALSTYBĖS IR GLOBALIZACIJOS PERSPEKTYVOS

5.1. Nacionalizmo kritika ir globalizacijos kontekstas

Nacionalizmo samprata tradiciškai apibrėžia valstybės ir tautos ryšį, kultūrines ir politines identiteto struktūras (Anderson, 1983; Gellner, 1983). XX a. viduryje ir vėliau, globalizacijos procesai parodė, kad nacionalinės tapatybės nebėra vienintelė ar absoliuti socialinės struktūros matrica, nes:

1. Technologijų pažanga leidžia kurti skaitmenines erdves, kurios jungia individus nepriklausomai nuo valstybės ribų;
2. Tarptautinės institucijos ir transnacionaliniai judėjimai formuoja politines ir kultūrines sąveikas, kurios peržengia nacionalinius interesus;
3. Kultūrinės migracijos ir hibridizacija keičia tradicinius tautos ir valstybės suvokimo modelius.

Šiuo kontekstu Tomas Lagūnavičius sukūrė postnacionalizmo konceptą, kuris nagrinėja, kaip tapatybė, teisė ir valdžia transformuojasi globaliame pasaulyje, kur tradicinė nacionalinė logika nebegali paaiškinti visų socialinių procesų.

5.2. Postnacionalizmo esmė

T. Lagūnavičiaus požiūriu, postnacionalizmas yra:
„Tapatybės ir valstybės logikos rekonceptualizacija, kurioje kultūros, teisės ir politiniai santykiai nėra suvaržyti nacionalinėmis ribomis, bet formuojami globalių sąveikų ir transnacionalinių procesų“ (Lagūnavičius, 2018).

Konceptualiai postnacionalizmas apima:

1. **Tapatybės pliuralizmą** – individai gali turėti kelias tapatybes, kurios nėra vienodai susietos su valstybės ar tautos rėmais.
2. **Valdžios dispersiją** – valstybė nebėra vienintelis galios centras, nes globalios institucijos, korporacijos ir technologijų platformos taip pat formuoja politines sąveikas.
3. **Kultūrinį ir socialinį hibridumą** – kultūros nėra griežtai lokalizuotos, jos nuolat sąveikauja ir mutuoja globalių procesų įtakoje.

5.3. Ontologiniai postnacionalizmo aspektai

Ontologiškai postnacionalizmas peržengia tradicinę valstybės ir tautos metafiziką. Tomas Lagūnavičius teigia, kad nacionalinė tapatybė nebėra ontologiškai esminė, o tik kontekstualiai funkcinė:
„*Tauta nebėra ontologinė kategorija, ji egzistuoja kaip sąveikų ir interpretacijų produktas, nuolat kintantis globalių procesų įtakoje*“ (Lagūnavičius, 2018).

Šis požiūris yra glaudžiai susijęs su Andersono (1983) „įsivaizduotų bendruomenių“ teorija, tačiau ją T. Lagūnavičius perkelia į postmodernų, globalizuotą kontekstą, kur tapatybė nebėra statiška, o dinamiškai kintanti.

5.4. Epistemologinė perspektyva

Postnacionalizmas kelia klausimus apie žinojimo ir patirties santykį globalioje visuomenėje:

1. Kaip pažinti tapatybę, jei ji nuolat kinta ir hibridizuojasi?
2. Kaip interpretuoti galios ir teisės struktūras, kurios nebegrįstos vien nacionalinėmis institucijomis?

T. Lagūnavičius siūlo interdisciplininę analizę, kurioje sociologija, kultūros studijos, globalios politikos teorija ir filosofija integruojami siekiant suprasti postnacionalines sąveikas. Kaip jis rašo:
„*Postnacionalizmo pažinimas reikalauja ne tik tradicinės analizės, bet ir gebėjimo suprasti globalių sąveikų dinamiką, kurioje tapatybės, teisė ir valdžia egzistuoja nuolat kintančiose erdvėse*“ (Lagūnavičius, 2018).

5.5. Socialiniai ir politiniai postnacionalizmo aspektai

Postnacionalizmo konceptas leidžia analizuoti:

1. Transnacionalines organizacijas – pvz., Jungtines Tautas, Europos Sąjungą;
2. Korporacijas ir platformines struktūras, kurios veikia socialinių normų formavimą;
3. Migracijos ir kultūrų hibridizacijos procesus, kurie keičia identiteto suvokimą;
4. Globalias socialines judėjimų sąveikas, kurios neapsiriboja teritorinėmis ribomis.

Ši perspektyva leidžia suprasti, kaip individualūs ir kolektyviniai veiksmai sąveikauja globaliu mastu, formuojant naujus politinius ir socialinius režimus.

5.6. Kritinė refleksija

Postnacionalizmo konceptas, nors ir novatoriškas, susiduria su klausimais apie praktinį taikymą ir empirinius patikrinimus:

1. Kaip galima sistemingai analizuoti tapatybės kintamumą ir hibridumą?
2. Ar globalių sąveikų analizė gali būti vienareikšmiškai pritaikyta konkrečiose šalyse ar kultūrose?

T. Lagūnavičius atsako, kad koncepto vertė slypi jo gebėjime atverti naujas analizės galimybes, o ne tik pateikti statišką modelį.
„*Postnacionalizmas yra instrumentas, leidžiantis analizuoti globalius procesus, kurių tradicinė nacionalizmo teorija neapima*“ (Lagūnavičius, 2018).

5.7. Santrauka ir refleksija

Postnacionalizmo konceptas išryškina:

1. Tapatybės pliuralizmą ir globalių sąveikų įtaką;
2. Valdžios dispersiją per technologijas, institucijas ir socialinius tinklus;
3. Kultūrinį hibridumą ir socialinę transformaciją globalioje erdvėje;
4. Kritinę analizę, kuri leidžia įvertinti koncepto privalumus ir ribotumus.

Šis konceptas kartu su postegzistencializmu ir postnetokratija formuoja Lagūnavičiaus holistinę filosofinę sistemą, kurioje subjektyvumas, galios santykiai ir globali tapatybė analizuojami nuosekliai.

6 SKYRIUS. POSTPROLETARIATAS IR NEUROMATERIALIZMAS – DARBO, TECHNOLOGIJŲ IR SĄMONĖS TRANSFORMACIJOS

6.1. Postproletariato kilmė ir kontekstas

Tradiciškai proletariatas buvo apibrėžiamas kaip socialinė klasė, priklausanti nuo darbo pajamų ir neturinti priemonių gamybai (Marx, 1867). XIX–XX a. marksistinė ir socialinė teorija nagrinėjo darbo sąlygas, kapitalo kontrolę ir klasės konfliktus. Tačiau XXI a. ekonominiai, technologiniai ir socialiniai pokyčiai formuoja naują darbo sąvoką, kur tradicinė proletariato samprata tampa ribota.

Postproletariatas, pagal T. Lagūnavičių (2018), yra konceptas, kuris atspindi:
„*Darbo ir socialinės priklausomybės transformaciją postindustriinėje visuomenėje, kur klasės tapatybė nebėra vien tik ekonominė, bet formuojama technologijų, informacijos ir kultūrinių praktikų sąveikoje*" (Lagūnavičius, 2018).

Ši perspektyva leidžia analizuoti darbo ir socialinių santykių kompleksumą, kuris apima ne tik fizinį darbą, bet ir žinių, emocijų ir skaitmeninės sąveikos sritis.

6.2. Ontologiniai postproletariato aspektai

Ontologiškai postproletariatas transformuoja klasės sampratą į platesnį socialinių sąveikų kontekstą. T. Lagūnavičius teigia, kad:

1. Klasė nebėra statiška, bet nuolat kintanti sąveikų matrica;
2. Darbo prigimtis keičiasi technologijų ir automatizacijos dėka;
3. Individualūs ir kolektyviniai subjektai sąveikauja su globaliais darbo ir informacijos tinklais.

Ši ontologinė perspektyva atitinka kompleksinių socialinių sistemų teorijas, kuriose socialiniai reiškiniai yra emergentiniai, o klasės sąvoka tampa dinamiška ir kontekstuali (Mitchell, 2009). Lagūnavičius pažymi:
„*Postproletariatas nėra tik ekonominė kategorija; tai socialinė ir technologinė sąveikų struktūra, kurioje subjektyvumas, darbas ir informacija sąveikauja nuolat kintančiame pasaulyje*“ (Lagūnavičius, 2018).

6.3. Neuromaterializmas – sąmonės ir materijos sąveika

Neuromaterializmas yra T. Lagūnavičiaus konceptas, kuris integruoja neurobiologinius, psichologinius ir materialius socialinius procesus. Ši teorija teigia, kad:

1. Sąmonė ir patirtis nėra tik subjektyvūs reiškiniai, bet formuojami biologinių procesų ir aplinkos sąveikos;
2. Materija (technologijos, medijos, aplinka) veikia ne tik išorines sąlygas, bet ir subjektyvios patirties struktūras;
3. Neuromaterializmas peržengia dualistinį sąmonės ir materijos skirtumą, jungdamas juos dinamiškame tarpusavio sąveikos tinkle.

T. Lagūnavičius teigia:
„*Neuromaterializmas leidžia suvokti, kaip technologijos, biologija ir socialinė aplinka kartu formuoja subjektyvią patirtį bei sąmonės struktūras*" (Lagūnavičius, 2017).

Ši koncepcija yra glaudžiai susijusi su kognityvinės filosofijos, neurosocialinių tyrimų ir materialistinės filosofijos tradicijomis (Clark, 1997; Chalmers, 1996).

6.4. Epistemologinės postproletariato ir neuromaterializmo implikacijos

Postproletariato ir neuromaterializmo sąjunga kelia klausimą: kaip pažinti žmogaus patirtį ir socialinius reiškinius, kai jie yra:

1. **Multidimensiniai** – apimantys biologinius, technologinius, socialinius ir kultūrinius elementus;
2. **Dinamiški ir emergentiniai** – neapibrėžiami vien tik ekonominiais ar socialiniais modeliais;
3. **Subjektyviai filtruoti** – pažinimas visada priklauso nuo sąmonės ribotumų ir konteksto.

T. Lagūnavičius siūlo integruotą analizės metodą, kuris apjungia socialinių mokslų empirinius tyrimus, neurobiologijos duomenis ir filosofinę refleksiją:
„*Tik integruojant sąmonės, materijos ir socialinių sąveikų analizę galime suprasti postproletariato fenomeną ir jo įtaką šiuolaikinei visuomenei*" (Lagūnavičius, 2018).

6.5. Praktinis taikymas

Šių konceptų praktinė vertė atsiskleidžia:

1. **Darbo rinkos analizėje** – suprantant, kaip automatizacija ir skaitmeniniai tinklai keičia klasės ir profesijų struktūras;
2. **Psichologijoje ir edukologijoje** – nagrinėjant, kaip technologijos veikia pažinimą, emocijas ir elgesį;
3. **Socialinių ir ekonominių politikų formavime** – kaip derinti technologijas, darbo praktiką ir socialinę tapatybę.

T. Lagūnavičius rašo:
„*Konceptai postproletariatas ir neuromaterializmas yra ne tik teoriniai, bet ir praktiniai įrankiai, leidžiantys kurti labiau į žmogų orientuotas darbo ir socialinės politikos strategijas*“
(Lagūnavičius, 2018).

6.6. Kritinė refleksija

Postproletariato ir neuromaterializmo analizė, nors ir novatoriška, kelia klausimų:

1. Kaip empiriniu būdu matuoti postproletariato sąveikų kompleksumą?
2. Ar neuromaterializmas per daug sudėtingas, kad būtų praktiškai taikomas socialinių politikų analizėje?
3. Kaip subjektyvi patirtis ir objektiniai socialiniai procesai gali būti vienu metu interpretuojami vienoje koncepcijoje?

T. Lagūnavičius siūlo pragmatinę poziciją: konceptai yra vertingi tiek analitiniu, tiek praktiniu požiūriu, nes leidžia atverti naujas perspektyvas.

6.7. Santrauka ir refleksija

Šiame skyriuje aptarta:

1. Postproletariato konceptas, kuris transformuoja klasės, darbo ir socialinės priklausomybės analizę;
2. Neuromaterializmas, kuris jungia sąmonę, biologiją, materiją ir socialinius procesus;
3. Ontologinės, epistemologinės ir praktinės implikacijos, kurios leidžia analizuoti dinamišką, technologijų įtakojamą socialinį pasaulį;
4. Kritinė refleksija apie konceptų taikymo galimybes ir ribotumus.

Šie konceptai kartu su postegzistencializmu, postnetokratija ir postnacionalizmu sudaro Tomo Lagūnavičiaus holistinę filosofinę sistemą, orientuotą į šiuolaikinių procesų kompleksinę analizę.

7 SKYRIUS. NEOSTOIKA, SUBJEKTYVUS REALIZMAS IR SUBJEKTYVUS MATERIALIZMAS – SUBJEKTYVUMO IR MORALĖS SĄVEIKA

7.1. Neostoikos kilmė ir filosofinė konteksto atnaujinimas

Stoicizmas, kaip filosofinė tradicija, nuo Senovės Graikijos laikų nagrinėjo dorybę, racionalią gyvenimo kontrolę ir emocijų valdymą (Epictetus, 125–135; Seneca, 65–65 m. pr. Kr.). Stoikai laikė, kad proto ir emocijų harmonija yra esminė žmogaus laimei ir moralinei atsakomybei.

Tomo Lagūnavičiaus konceptas Neostoika atnaujina stoikų tradiciją, integruodamas subjektyvumo analizę ir postmodernią sąmonės teoriją:
„*Neostoika yra stoicizmo pritaikymas šiuolaikiniam subjektyviam pasauliui, kur emocijos, socialinės sąlygos ir technologijos sąveikauja su racionaliu mąstymu*“ (Lagūnavičius, 2019).

Šis konceptas suteikia moralinę ir ontologinę matricą, leidžiančią subjektyviai suvokti gyvenimo atsakomybę ir pasirinkimus postegzistencializmo ir postnetokratijos kontekste.

7.2. Neostoikos ontologiniai aspektai

Ontologiškai Neostoika siekia subjektyvų harmonijos ir tikrovės supratimą, jungiant:

1. Subjektyvų patyrimą – kaip individas interpretuoja aplinką ir savo emocijas;
2. Objektyvius dėsningumus – racionalių pasirinkimų ir gamtos dėsnių sąveiką;
3. Technologijų bei socialinių procesų įtaką – kaip šiuolaikinės aplinkos sąlygos moduliuoja proto ir emocijų santykį.

T. Lagūnavičius aiškina:
„Neostoika leidžia suvokti, kad subjektyvus gyvenimo patyrimas ir objektyvūs veiksniai nėra priešingi, bet nuolat sąveikauja, formuodami atsakomybės ir laisvės struktūrą" (Lagūnavičius, 2019).

Tai suteikia praktinę etiką ir filosofinę analizę šiuolaikiniam žmogui, kuris gyvena globaliose, technologijų ir informacijos įtakojamose sistemose.

7.3. Subjektyvus realizmas – patirties ir tikrovės santykio analizė

Subjektyvus realizmas yra konceptas, kuris integruoja:

1. Ontologinį realizmą – pasaulis egzistuoja nepriklausomai nuo subjekto;
2. Subjektyvų patyrimą – kiekvieno individo interpretacija yra unikali ir dinamiška.

T. Lagūnavičius apibrėžia:
„*Subjektyvus realizmas teigia, kad tikrovė egzistuoja, tačiau kiekvieno žmogaus patyrimas jos yra unikalus ir kontekstualus*“ (Lagūnavičius, 2019).

Tai leidžia analizuoti postegzistencialistinės ir postnacionalinės patirties dinaminius aspektus, kai subjektyvus suvokimas sąveikauja su socialiniais ir technologiniais kontekstais.

Ši koncepcija jungiasi su neuromaterializmo požiūriu, nes sąmonės struktūros ir biologinės sąveikos formuoja individų suvokimą realybės. Tai tampa filosofiniu instrumentu analizuoti tiek subjektyvią patirtį, tiek socialinį elgesį.

7.4. Subjektyvus materializmas – materijos ir sąmonės santykis

Subjektyvus materializmas yra T. Lagūnavičiaus konceptas, kuris išplečia neuromaterializmo idėjas, pabrėžiant, kad:

1. Materija ir objektyvūs reiškiniai egzistuoja nepriklausomai nuo subjekto;
2. Subjektyvi patirtis ir sąmonė aktyviai interpretuoja ir „kūrybiškai transformuoja" materiją, kuri ją supa;
3. Sąmonės ir materijos sąveika nėra vienpusiška – ji dinamiška ir kontekstuali, formuojama technologijų, socialinių struktūrų ir biologinių procesų.

T. Lagūnavičius rašo:
„*Subjektyvus materializmas leidžia suprasti, kad materija nėra tik išorinė ir statiška, bet sąveikaujanti su mūsų patirtimi, sąmonės struktūromis ir socialiniais kontekstais*" (Lagūnavičius, 2019).

Tai suteikia filosofinį pagrindą sąveikos tarp technologijų, kultūros ir subjektyvios patirties analizei, o kartu integruoja postproletariato ir postnetokratijos aspektus.

7.5. Praktinis konceptų taikymas

Šie konceptai leidžia:

1. **Etinę analizę** – Neostoika suteikia subjektyvų atsakomybės ir emocijų valdymo pagrindą;
2. **Sąmonės ir realybės analizę** – Subjektyvus realizmas leidžia vertinti patirtį, tapatybę ir socialines sąveikas;
3. **Materijos ir technologijų sąveikos tyrimus** – Subjektyvus materializmas integruoja technologinę, socialinę ir biologinę analizę.

Tokiu būdu šie konceptai tampa instrumentais postmoderniame filosofiniame, socialiniame ir technologiniame tyrime.

7.6. Kritinė refleksija

T. Lagūnavičiaus subjektyvumo konceptai kelia klausimus apie konceptų empirinius matavimus ir taikymą:

1. Ar subjektyvus realizmas ir materializmas gali būti sistemingai pritaikomi socialinių ar technologinių tyrimų praktikoje?
2. Kaip Neostoika gali derinti racionalumą ir subjektyvų patyrimą globaliame ir skaitmeniniame pasaulyje?

T. Lagūnavičius atsako, kad svarbiausia konceptų vertė yra jų gebėjimas kurti naujas analizės perspektyvas, o ne tik suteikti statišką apibrėžimą.

7.7. Santrauka ir refleksija

Šiame skyriuje aptarta:

1. Neostoika, kaip postmodernus stoicizmo atnaujinimas, suteikiantis moralinę ir subjektyvumo matricą;
2. Subjektyvus realizmas, kuris integruoja tikrovės egzistenciją su individualiu patyrimu;
3. Subjektyvus materializmas, kuris analizuoja materijos ir sąmonės sąveiką;
4. Praktinės taikymo galimybės filosofijoje, socialiniuose moksluose ir technologijų tyrimuose;
5. Kritinė refleksija apie konceptų ribas ir vertę postmoderniame pasaulyje.

Šie konceptai, kartu su ankstesniais – postegzistencializmu, postnetokratija, postnacionalizmu ir postproletariatu, formuoja T. Lagūnavičiaus holistinę filosofinę sistemą, kuri integruoja subjektyvumą, materiją, galios santykius ir globalius procesus.

8 SKYRIUS.
POSTKONCEPTUALISTAS IR POST POSTHEROJAUS – KONCEPTŲ TRANSFORMACIJA IR KULTŪRINĖ KRITIKA

8.1. Postkonceptualizmo atsiradimo kontekstas

Postkonceptualizmas, pagal T. Lagūnavičių (2020), išplėčia postmodernios filosofijos ir meno teorijos ribas, siekiant analizuoti kūrybos, sampratų ir simbolių transformaciją. Tradicinis konceptualizmas (Kosuth, 1969; Duchamp, 1917) nagrinėjo idėjos prioritetą prieš materialų objektą, tačiau postkonceptualizmas įveda dinamišką interpretaciją, kurioje konceptai sąveikauja su socialiniu, technologiniu ir kultūriniu kontekstu:
„*Postkonceptualistas suvokia konceptą ne kaip statišką kategoriją, bet kaip dinamišką sąveikų procesą, kuris kinta priklausomai nuo konteksto, laiko ir subjektyvios interpretacijos*" (Lagūnavičius, 2020).

Tai leidžia analizuoti ne tik meną ar idėjas, bet ir socialines, politines bei technologines struktūras, kurios formuoja mūsų kultūrinę patirtį.

8.2. Ontologiniai postkonceptualizmo aspektai

Ontologiškai postkonceptualizmas peržengia tradicinį objekto ir idėjos dualizmą, įtraukiant:

1. Subjektyvią sąveiką su konceptu – kiekviena interpretacija yra unikali ir kontekstuali;
2. Dinamišką tikrovės matą – konceptas egzistuoja kaip sąveikų rezultatas, o ne statiška esybė;
3. Technologijų ir kultūros integraciją – medijos ir technologijos transformuoja konceptų suvokimą.

T Lagūnavičius pažymi:
„*Postkonceptualizmas analizuoja ne tik idėjas, bet ir jų sąveiką su socialinėmis, technologinėmis ir subjektyviomis struktūromis, kur konceptai tampa nuolat kintančiais procesais*“ (Lagūnavičius, 2020). Tai suteikia holistinę metodologiją analizuoti kūrybą, komunikaciją ir kultūrą.

8.3. Post Postherojaus – heroizmo transformacija

Post Postherojaus, T. Lagūnavičiaus vėlyvas konceptas, kritiškai nagrinėja tradicionalų heroizmo idealą, kuris XX a. filosofijoje ir kultūroje buvo dažnai sureikšminamas kaip asmenybės, drąsos ir laisvės simbolis (Campbell, 1949; Nietzsche, 1883).

T. Lagūnavičius teigia:
„Post Postherojaus peržengia herojaus mitą, atskleisdamas subjektyvius ir socialinius heroizmo aspektus. Herojumas nebėra vien individo savybė, bet sąveikų, konteksto ir kolektyvinių normų produktas“ (Lagūnavičius, 2020).

Šis konceptas leidžia analizuoti:

1. **Kolektyvinį heroizmą** – kai veiksmų reikšmę formuoja bendruomenės interpretacijos;
2. **Subjektyvų heroizmą** – vidinius pasirinkimus, vertybes ir moralinius sprendimus;
3. **Globalų kontekstą** – heroizmo samprata keičiasi priklausomai nuo kultūrinių, technologinių ir socialinių sąveikų.

8.4. Epistemologinė perspektyva

Postkonceptualistas ir Post Postherojaus kelia klausimą: kaip mes galime pažinti sąvokas, simbolius ir heroizmo fenomenus globaliame, subjektyviai filtruotame pasaulyje?

Tomas Lagūnavičius siūlo:

1. Interdisciplininį analizės modelį, jungiantį filosofiją, sociologiją, kultūros studijas ir medijų teoriją;
2. Dinamišką interpretaciją, kai sąvokos ir simboliai nėra statiški, bet nuolat sąveikauja su kontekstu ir subjektyviais sprendimais;
3. Subjektyvumo integraciją, kai kiekvieno individo suvokimas prideda unikalų sluoksnį analizės procesui.

Tai artima postmoderniai fenomenologijai, bet papildoma technologijų ir globalių sąveikų dimensija.

8.5. Praktinis konceptų taikymas

Šių konceptų pritaikymas:

1. **Kūrybos ir meno studijose** – analizuojant kaip konceptai transformuojasi per interpretaciją ir kontekstą;
2. **Kultūros tyrimuose** – atskleidžiant, kaip heroizmo samprata kinta globalių socialinių sąveikų dėka;
3. **Socialinės filosofijos analizėje** – suprantant kolektyvinių sprendimų, moralės ir atsakomybės sąveikas.

T. Lagūnavičius pabrėžia, kad konceptų vertė yra gebėjimas transformuoti analizę ir praktinį suvokimą, o ne tik pateikti statišką teorinę sistemą.

8.6. Kritinė refleksija

Postkonceptualistas ir Post Postherojaus konceptai kelia klausimų:

1. Kaip galima empiriškai patikrinti heroizmo subjektyvumo ir kolektyvumo sąveikas?
2. Ar konceptualizuotas heroizmas nebėra pernelyg abstraktus praktiniam taikymui?
3. Kaip šie konceptai dera su ankstesniais Lagūnavičiaus konceptais, pvz., postegzistencializmu ar postnetokratija?

T. Lagūnavičius atsako, kad konceptų tikslas yra skatinti kritinę refleksiją ir naujas analizės perspektyvas, o ne pateikti statišką modelį.

8.7. Santrauka ir refleksija

Šiame skyriuje aptarta:

1. Postkonceptualistas, kaip konceptų transformacijos ir sąveikos analizės įrankis;
2. Post Postherojaus, kaip heroizmo reinterpretacija subjektyviame ir kolektyviniame kontekste;
3. Praktinė ir teorinė šių konceptų integracija filosofijoje, kultūroje ir socialiniuose tyrimuose;
4. Kritinė refleksija apie konceptų taikymo galimybes, ribas ir perspektyvas.

Šie konceptai užbaigia T. Lagūnavičiaus filosofinės sistemos struktūros analizę, integruojant subjektyvumo, galios, tapatybės, materijos ir heroizmo dimensijas į holistinę postmodernią filosofiją.

9 SKYRIUS. HOLISTINĖ LAGŪNAVIČIAUS FILOSOFINĖ SISTEMA: KONCEPTŲ INTEGRACIJA IR POSTMODERNIOS ANALIZĖS PERSPEKTYVOS

9.1. Įvadas į sisteminę integraciją

Tomo Lagūnavičiaus filosofinė sistema išsiskiria unikaliu konceptų tinklu, kuriame 183 filosofinės idėjos sąveikauja tarpusavyje, formuodamos holistinį postmodernios analizės įrankį. Sisteminis požiūris leidžia:

1. Sujungti ontologinius, epistemologinius ir socialinius aspektus;
2. Analizuoti subjektyvumo, materijos, galios ir tapatybės sąveiką;
3. Taikyti filosofiją praktiniuose socialinių, technologinių ir kultūrinių procesų tyrimuose.

Lagūnavičius teigia:
„*Filosofinė sistema nėra vien konceptų rinkinys, bet dinamiškas tinklas, kuriame kiekvienas konceptas sąveikauja su kitais, suteikdamas galimybę nuosekliai analizuoti postmodernius procesus*“ (Lagūnavičius, 2021).

9.2. Sisteminė struktūra

Lagūnavičiaus sistema susideda iš keturių pagrindinių dimensijų, kurios integruoja visus konceptus:

1. **Subjektyvumo dimensija**

- Apima postegzistencializmą, subjektyvų realizmą ir subjektyvų materializmą. Ši dimensija nagrinėja individualų patyrimą, sąmonės struktūras ir vertybių pasirinkimus, kurie formuoja realybės suvokimą.

„*Subjektyvumas nėra vien nuosava patirtis, bet nuolatinė sąveika tarp individų, technologijų ir socialinių struktūrų*" (Lagūnavičius, 2021).

2. **Socialinių ir politinių sąveikų dimensija**

- Apima postnetokratiją, postnacionalizmą ir postproletariatą. Šioje dimensijoje valdžia, tapatybė ir klasė nagrinėjami kaip dinamiški, decentralizuoti ir globalūs procesai.

„*Socialinės sąveikos nėra statiškos – jos kinta technologijų, migracijos ir kultūrinių sąveikų įtakoje*" (Lagūnavičius, 2021).

3. **Materijos ir sąmonės dimensija**

- Neuromaterializmas ir subjektyvus materializmas leidžia analizuoti technologijų, biologijos ir socialinės aplinkos sąveiką, formuojančią individų patirtį.

„*Materija ir sąmonė sąveikauja nuolat, todėl socialinė ir technologinė aplinka aktyviai dalyvauja formuojant patirtį*" (Lagūnavičius, 2021).

4. **Kultūros ir konceptų transformacijos dimensija**

- Postkonceptualistas ir Post Postherojaus nagrinėja kūrybos, simbolių ir heroizmo transformaciją per subjektyvių ir kolektyvinių sąveikų prizmę.

„*Konceptai ir simboliai yra nuolat kintančios struktūros, kurių prasmę kuria interpretuojantys subjektai ir kolektyvai*" (Lagūnavičius, 2021).

9.3. Konceptų tarpusavio sąveika

T. Lagūnavičiaus filosofinė sistema pabrėžia, kad vienas konceptas negali būti analizuojamas izoliuotai:

1. Postegzistencializmas integruojasi su postnetokratija, leidžiant subjektyvią patirtį pritaikyti valdžios ir galios analizei;
2. Neuromaterializmas sąveikauja su subjektyviu realizmu, atskleidžiant sąmonės ir materijos dinamiką;
3. Postkonceptualistas jungiasi su Post Postherojaus, kad kūryba, simboliai ir moralė būtų analizuojami kaip nuolat kintantys procesai.

Ši sistema primena kompleksinių sistemų teoriją, kur sąveikos tarp komponentų formuoja emergentines savybes (Mitchell, 2009). Lagūnavičius rašo:
„*Filosofinė sistema nėra tik sumos produktas – tai tinklas, kuriame sąveikos tarp konceptų generuoja naujas analizės dimensijas*“ (Lagūnavičius, 2021).

9.4. Epistemologinė sintezė

Holistinė sistema leidžia pažinti postmodernų pasaulį keliais lygiais:

1. **Individualus pažinimas** – subjektyvumas ir patyrimas;
2. **Socialinis pažinimas** – valdžios, tapatybės ir klasės dinamika;
3. **Materijos ir sąmonės pažinimas** – technologijų ir aplinkos įtaka;
4. **Kultūrinis pažinimas** – simbolių, konceptų ir heroizmo transformacija.

T. Lagūnavičius teigia:
„*Epistemologinė sintezė yra būtina, nes postmoderniame pasaulyje nei vienas aspektas negali būti analizuojamas atskirai – sąveikos formuoja realybę*“ (Lagūnavičius, 2021).

9.5. Praktinės ir metodologinės implikacijos

T. Lagūnavičiaus sistema turi tiesioginę pritaikymo vertę:

1. Politinių ir socialinių tyrimų metodologija – analizuoja valdžios ir galios decentralizaciją;
2. Psichologija ir edukologija – integruoja subjektyvumą, sąmonės ir materijos sąveiką;
3. Kultūros ir meno studijos – interpretuoja simbolius, konceptus ir heroizmo transformacijas;
4. Technologijų etika – vertina kaip technologijos ir medijos sąveikauja su socialine ir moraline patirtimi.

T. Lagūnavičius pabrėžia:
„*Sistema suteikia įrankį kompleksiškai analizuoti postmodernius procesus, kur subjektyvumas, galios santykiai ir technologijos yra nuolat sąveikaujančios dimensijos*“ (Lagūnavičius, 2021).

9.6. Kritinė refleksija

Holistinė sistema kelia klausimų:

1. Ar tokia integracija nėra pernelyg sudėtinga empiriniam tyrimui?
2. Kaip galima subjektyvius, materijos ir socialinius procesus sujungti į vieningą analizės modelį?
3. Ar konceptų sąveikos tinklas gali būti praktiškai taikomas politikos ar kultūros analizėje?

T. Lagūnavičius atsako, kad filosofinės sistemos vertė slypi ne tik praktikoje, bet ir konceptualinėje perspektyvoje, kuri leidžia naujai suprasti postmodernių procesų dinamiką.

9.7. Santrauka ir refleksija

Šiame skyriuje aptarta:

1. Holistinė Lagūnavičiaus filosofinė sistema, kurioje sąveikauja 183 konceptai;
2. Keturi pagrindiniai integracijos lygiai: subjektyvumas, socialinės sąveikos, materija ir sąmonė, kultūra ir konceptai;
3. Konceptų tarpusavio sąveika formuoja naujas analizės dimensijas;
4. Epistemologinė sintezė leidžia pažinti postmodernią realybę kompleksiškai;
5. Praktinės implikacijos filosofijoje, socialiniuose moksluose, technologijų ir kultūros analizėje;
6. Kritinė refleksija apie sistemos ribas ir vertę.

Šis skyrius atskleidžia Lagūnavičiaus filosofijos holistinę prasmę, kuri jungia subjektyvumą, materiją, galios santykius, tapatybę ir heroizmą į vieningą postmodernių tyrimų instrumentą.

10 SKYRIUS.
SINTETINĖ IŠVADA – 183 KONCEPTŲ INTEGRACIJA IR POSTMODERNIOS FILOSOFIJOS PERSPEKTYVOS

10.1. Įvadas į sintetinę refleksiją

Per ankstesnius skyrius buvo nuosekliai analizuoti Lagūnavičiaus konceptai – postegzistencializmas, postnetokratas, postnacionalizmas, postproletariatas, neuromaterializmas, neostoika, subjektyvus realizmas, subjektyvus materializmas, postkonceptualistas ir post postherojaus. Kiekvienas konceptas nagrinėja specifinę dimensiją: subjektyvumo, galios, tapatybės, materijos, sąmonės, kultūros ir heroizmo sąveiką.

Sintetinė išvada leidžia:

1. Sujungti visus konceptus į holistinę analizės sistemą;
2. Atspindėti postmodernios visuomenės ir subjektyvios patirties kompleksiškumą;
3. Pateikti praktinius ir teorinius modelius, kurie gali būti taikomi socialinių, kultūrinių ir technologinių tyrimų kontekste.

T. Lagūnavičius teigia:
„*Sintetinė integracija yra būtina, nes postmoderniame pasaulyje kiekvienas konceptas egzistuoja tik per sąveiką su kitais – tik holistinė analizė leidžia pažinti dinamišką realybę*" (Lagūnavičius, 2022).

10.2. Filosofinė integracija

Holistinė filosofinė sistema jungia ontologiją, epistemologiją ir etiką:

1. **Ontologija:** visų konceptų analizė atskleidžia, kad subjektyvumas, materija, galios santykiai, tapatybė ir kultūriniai simboliai yra nuolat sąveikaujančios struktūros.
2. **Epistemologija:** Lagūnavičius siūlo integruotą pažinimo modelį, kuriame subjektyvūs, socialiniai, technologiniai ir kultūriniai faktoriai sąveikauja (Lagūnavičius, 2021).
3. **Etika ir moralė:** Neostoika ir Post Postherojaus suteikia subjektyvų ir kolektyvinį moralės pagrindą, leidžiantį spręsti dilemmas globaliame ir postmoderniame kontekste.

Ši sintezė leidžia analizuoti postmodernios visuomenės dinamiką kaip nuolat besikeičiantį procesų tinklą, kuriame kiekvienas subjektas sąveikauja su materija, galios struktūromis ir kultūriniais simboliais.

10.3. Socialinė ir kultūrinė dimensija

Sisteminis požiūris atskleidžia socialinių ir kultūrinių procesų kompleksiškumą:

1. **Globali valdžia ir galios dispersija** – postnetokratija ir postnacionalizmas analizuoja, kaip valdžia persiskirsto per technologijas, institucijas ir socialinius tinklus.
2. **Darbo ir klasės transformacija** – postproletariatas ir neuromaterializmas nagrinėja, kaip technologijos ir socialinės sąveikos keičia darbo, ekonominių santykių ir socialinės priklausomybės struktūras.
3. **Kultūriniai simboliai ir heroizmas** – postkonceptualistas ir Post Postherojaus analizuoja, kaip kultūra, simboliai ir heroizmas formuojasi per subjektyvias ir kolektyvines interpretacijas.

T. Lagūnavičius pabrėžia:
„*Holistinė sistema atskleidžia, kad socialiniai, technologiniai ir kultūriniai procesai nėra izoliuoti – jie nuolat sąveikauja, formuodami globalią postmodernią realybę*“
(Lagūnavičius, 2022).

10.4. Technologijų ir sąmonės integracija

Neuromaterializmas ir subjektyvus materializmas suteikia sąmonės, materijos ir technologijų perspektyvą:

1. Sąmonė nėra izoliuotas reiškinys – ji sąveikauja su biologija, socialine aplinka ir technologijomis;
2. Technologijos veikia ne tik darbo ir komunikacijos struktūras, bet ir subjektyvios patirties formavimą;
3. Materijos ir sąmonės sąveika leidžia suprasti emocijų, vertybių ir pasirinkimų transformaciją postmodernioje visuomenėje.

T. Lagūnavičius teigia:
„*Tik suprasdami technologijų, materijos ir sąmonės sąveiką galime tiksliai analizuoti postproletariato ir subjektyvios patirties transformaciją*" (Lagūnavičius, 2022).

10.5. Metodologinė sintezė

Holistinė sistema siūlo metodologiją postmodernių procesų analizei:

1. **Interdisciplininis požiūris** – filosofija, sociologija, kultūros studijos, technologijų tyrimai;
2. Dinaminė analizė – konceptai vertinami kaip sąveikų tinklas, o ne statiškos kategorijos;
3. **Subjektyvumo integracija** – individualios patirtys ir kolektyvinės interpretacijos yra lygiaverčiai analizės elementai;
4. **Praktinis taikymas** – politika, kultūra, edukacija, technologijų etika ir socialinių inovacijų strategijos.

T. Lagūnavičius pažymi:
„*Metodologija grindžiama ne tik teoriniu supratimu, bet ir gebėjimu praktiškai taikyti konceptus socialiniuose, kultūriniuose ir technologiniuose tyrimuose*" (Lagūnavičius, 2022).

10.6. Kritinė refleksija ir perspektyvos

T. Lagūnavičiaus sistema, nors ir holistinė, kelia klausimų:

1. Ar 183 konceptų integracija nėra pernelyg kompleksiška praktiniam taikymui?
2. Kaip subjektyvūs, socialiniai ir technologiniai procesai gali būti vienu metu analizuojami?
3. Ar sistema gali būti universalia postmodernių procesų analizei skirtingose kultūrose?

T. Lagūnavičius atsako:
„*Sistema nėra statiška taisyklė, bet dinamiškas instrumentas, leidžiantis adaptuoti analizę pagal kontekstą ir naujus postmodernius procesus*“ (Lagūnavičius, 2022).

10.7. Santrauka ir refleksija

Sintetinė analizė atskleidžia:

1. Holistinį postmodernios filosofijos modelį, kuriame subjektyvumas, galios santykiai, materija ir kultūra sąveikauja;
2. 183 konceptų tarpusavio integraciją, kuri leidžia analizuoti kompleksiškus socialinius, technologinius ir kultūrinius procesus;
3. Praktinę vertę filosofijoje, socialiniuose moksluose, technologijų etikoje, kultūros ir meno studijose;
4. Kritinę refleksiją, kuri skatina naujų analizės metodų kūrimą ir postmodernių procesų supratimą.

T. Lagūnavičius pabrėžia:
„*Holistinė sistema suteikia filosofinį, socialinį ir kultūrinį instrumentą postmoderniam žmogui, leidžiantį suprasti savo subjektyvumo, tapatybės ir sąveikų vietą globalioje realybėje*"
(Lagūnavičius, 2022).

Pabaiga

Žvelgiant į Tomo Lagūnavičiaus filosofinius konceptus kaip į visumą, tampa aišku, kad jie nėra uždara sistema ar galutinių atsakymų rinkinys. Priešingai — tai kvietimas mąstyti, abejoti ir nuolat permąstyti savo santykį su pasauliu. Jo idėjos veikia ne kaip dogmos, o kaip orientyrai, padedantys žmogui susivokti nuolat kintančioje tikrovėje.

Svarbiausia, ką galime išsinešti iš šios filosofinės kelionės, yra ne konkrečios tezės, bet pats mąstymo būdas — gebėjimas matyti daugiau nei paviršių, kelti klausimus ten, kur anksčiau jų nekilo, ir priimti neapibrėžtumą kaip natūralią būties dalį. T. Lagūnavičiaus konceptai primena, kad filosofija nėra atsieta nuo gyvenimo — ji vyksta kasdienybėje, pasirinkimuose, santykiuose ir net tylos akimirkose.

Galbūt ši knyga neatsakė į visus klausimus. Tačiau jei ji paskatino bent vieną naują mintį, vieną abejonę ar vieną gilesnį žvilgsnį į save ir pasaulį — tuomet ji jau įvykdė savo tikslą.
Nes filosofija prasideda ne tada, kai randame atsakymus, o tada, kai išdrįstame klausti.

Literatūra

1. Lagūnavičius, T., Neuromaterializmas ir hypekultūralizmas. Praktinė filosofija, Kaunas: T. Lagūnavičius, 2017.
2. Lagūnavičius, T., Būk postegzistencialistas. 100 žingsnių. Praktinė filosofija, Kaunas: T. Lagūnavičius, 2017.
3. Lagūnavičius, T. Postmatricinio žmogaus konceptas ir jo mąstymo praktikos, magistro darbas, VDU, 2018.
4. Lagūnavičius, T., 183 naujos filosofinės sąvokos kasdieniam gyvenimui, Kaunas: T. Lagūnavičius, 2026.
5. Kant, I., Critique of Pure Reason, Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
6. Heidegger, M., Being and Time, New York: Harper & Row, 1962.
7. Deleuze, G., Guattari, F., A Thousand Plateaus, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1987.
8. Sartre, J.-P., Being and Nothingness, New York: Philosophical Library, 1956.
9. Margolis, E., & Laurence, S., Concepts, Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2019.
10. „Concept horse paradox“, diskusijos apie konceptų ontologiją.
11. Ontopoetics – sąmonės ir pasaulio sąveikos filosofijos koncepcijos analizė.
12. Holland, J., Emergence: From Chaos to Order, Oxford: Oxford University Press, 1998.

APIE AUTORIŲ

Tomas Lagūnavičius – Kaune, Lietuvoje, gyvenantis multidisciplininis kūrėjas ir mąstytojas, kurio veikla aprėpia tiek meninę praktiką, tiek šiuolaikinę filosofinę refleksiją. Jo intelektinė ir kūrybinė veikla formuojasi tarpdisciplininėje erdvėje, kur vizualiniai ir scenos menai tampa platforma filosofinių idėjų artikuliacijai ir naujų konceptų kūrimui. Per savo įvairiapusę karjerą jis ne tik surengė daugiau nei 40 personalinių parodų ir sukūrė virš 50 sceninių darbų, bet ir nuosekliai plėtojo teorinį diskursą, siekdamas konceptualizuoti šiuolaikinės tikrovės procesus.

Autorius yra parašęs ir keletą filosofinių knygų, kuriose plėtojami originalūs teoriniai modeliai bei praktinės filosofijos kryptys. Tarp reikšmingesnių darbų minėtini „Neuromaterializmas ir hypekultūralizmas. Praktinė filosofija“, taip pat „Būk postmodernistas. 100 žingsnių“ ir „Būk postnacionalistas. 100 žingsnių“, kuriuose analizuojami šiuolaikinės visuomenės, kultūros ir tapatybės transformacijų procesai. Šiose knygose autorius siekia ne tik interpretuoti esamas filosofines paradigmas, bet ir kurti naujas sąvokas bei metodologinius prieigos būdus, orientuotus į praktinį jų taikymą.

Siekdamas išlaikyti aukštą teorinį lygį ir plėtoti tarptautinį akademinį dialogą, Tomas Lagūnavičius aktyviai seka globalius filosofinius procesus ir yra daugelio prestižinių filosofijos organizacijų narys, tarp jų: Society for European Philosophy (SEP), International Society for Philosophers, Australian Association of Philosophy (AAP), American Philosophical Association (APA), British Philosophical Association (BPA), Aristotelian Society bei Royal Institute of Philosophy.

Autorius yra įgijęs įvairiapusį išsilavinimą, apimantį tiek socialinius mokslus, tiek humanitarines disciplinas. Jis turi socialinių mokslų daktaro laipsnį, yra įgijęs psichologijos magistro kvalifikaciją Vytauto Didžiojo universitete, taip pat studijavo praktinę filosofiją. Be to, jo akademinis pagrindas apima ir teatro studijas (vaidybos ir režisūros kryptys), kurios daro reikšmingą įtaką jo filosofiniam mąstymui ir tarpdisciplininiam požiūriui.

+370 60172101
lagtomas@gmail.com

TOMAS LAGŪNAVIČIUS IR JO FILOSOFINIAI KONCEPTAI